

ДЖОРДЖ Р. Р. МАРТИН КАМЕННИЯТ ГРАД

Превод от английски: Юлиан Стойнов, 2009

chitanka.info

Световете-кръстопътища имат хиляди имена. На човешките карти този беше вписан като Сив отдих в случаите, когато въобще го отбелязваха — което се случваше рядко, тъй като се намираще на десетки години път от световете на хората. Дан'лаите го бяха кръстили Пустота на своя писклив лаещ език. За ул-меналейтите, които го познаваха най-отдавна, той бе просто Светът на каменния град. Крешите имаха своя дума за него, както и линкеларите, а тъй като седраните и други раси също бяха кацали там, всяка от тях бе оставила свое название. Но за повечето той бе само кръстопът, кратка пауза, докато скачат от една звезда към друга.

Планетата беше гола и пустинна, свят на сиви океани и безкрайни равнини, из които бушуваха ураганни ветрове. С изключение на космопорта и каменния град тя бе пуста и безжизнена. Космопортът бе поне на пет хиляди години според човешкото летоброене. Беше построен от ул-найлейтите в годините на техния възход и в продължение на стотици поколения те го бяха използвали за свой кръстопът. Сетне ул-найлейтите бяха изчезнали, а ул-меналейтите бяха дошли, за да заселят техните светове, и сега тази древна раса се споменава само в легендите и молитвите.

Но космодрумът продължаваше да съществува, като огромна пъпка върху равнината, заобиколен от високи ветроупорни стени, които отдавна изчезналите инженери бяха вдигнали заради бурите. Зад стените лежеше пристанищният град — хангари, складове и магазини, където изнурени същества от стотици светове можеха да си отдъхнат и да се освежат. Отвън ветровете идеха предимно от запад и се стоварваха върху стената, за да бъдат преобразувани в безценна енергия. Но при източните стени имаше втори град, открито поселище с пластмасови полусфери и метални бараки. Там живееха прокудените, болните и разорените, там се навъртаха онези без кораби.

Отвъд селището, още по на изток, беше каменният град.

Градът бе там още когато бяха пристигнали ул-найлейтите, преди повече от пет хиляди години. Никой не знаеше на каква възраст е в действителност, нито защо е бил построен. В онези дни арогантните и любопитни улишки старейшини бяха положили немалко усилия, за да узнаят поне частица от истината. Бяха извървели виещите се улички, бяха изкатерили тесните стълбища, бяха огледали внимателно построените близо една до друга кули и пирамиди. Откриха безкрайни

тъмни тунели, прокопани навсякъде под града. Откриха само прахоляк и ужасна потискаща тишина. Но никъде не намериха и следа от Строителите.

Накрая, колкото и да бе странно, ги бе споходила необяснима умора и заедно с нея — страх. И тогава те бяха напуснали каменния град, за да не се върнат никога повече. В продължение на хиляди години култът към Строителите набираше сила. И заедно с това набираше сила упадъкът на още една велика раса.

Но ул-меналейтите почитат само ул-найлейтите. А дан'лаите не почитат нищо. Кой би могъл да каже какво почитат хората? Ала ето че сега в каменния град отново се чуваха шумове — стъпки отекваха по тесните улички и проходи.

Скелети, вградени в стените.

Бяха подредени над портите без някакъв конкретен план, единадесет на брой, наполовина инкрустирани в тънкия слой улишки метал, наполовина изложени на бурните ветрове. Някои бяха по-надълбоко от други. Най-отгоре новият скелет на някакво безименно крилато същество се поклащаше от вятъра като торба кухи изсветлели кости, прикачен към стената само за китките и глезените. Малко по-долу и вдясно се виждаха жълтеникавите останки на един линкелар.

Скелетът на Макдоналд бе вграден наполовина. Крайниците му бяха погълнати от метала, но пръстите му стърчаха навън (едната му ръка продължаваше да стиска лазера), а краката и торсът бяха изложени на вятъра. И черепът, разбира се, съвсем избелял, смазан, като ужасяващо предупреждение. Гледаше право надолу към Холт всяка сутрин, докато той минаваше през портала под него. Понякога, когато светлината бе съвсем слаба, изглеждаше сякаш го следи с погледа на липсващите очи.

Но Холт вече от месеци бе привикнал с тази гледка. Не беше така в началото, когато бяха взели Макдоналд и разложеното му тяло изведнъж се появи на стената, наполовина слято с метала. Тогава Холт можеше да долови вонята на разложението, а и трупът все още приличаше на Мак. Сега беше само скелет и това улесняваше Холт да го забрави.

В тази паметна утрин — беше последният ден на първата стандартна година от приземяването на „Пегас“ — Холт мина под скелетите, без да ги поглежда.

Както винаги, коридорът беше съвсем пуст. Извиваше се в двете посоки, бял, пращен, потискащо празен, само малки сини врати на равни разстояния, всичките затворени.

Холт сви надясно и опита първата — прекара длан над плочката отстрани. Нищо, стаята остана заключена. Опита следващата, със същия резултат. Продължи нататък. Холт беше методичен човек. Трябваше да е методичен. Всеки ден се отваряше само една от стаите и всеки път беше различна.

Този път при докосването му се отвори седмата врата.

Зад извитото метално бюро седеше един дан'лай. Изглеждаше съвсем не на място тук. Стаята, мебелите — всичко бе построено според пропорциите на отдавна изчезналите ул-найлейти и дан'лаите бяха твърде дребни за тази подредба. Но Холт беше свикнал с това. Идваше тук всеки ден от година насам и всеки ден зад някое бюро го посрещаше самотен дан'лай. Нямахше представа дали е същият, като само сменя стаите, или е различен за различните дни. Те всичките имаха издължени муцуни, стрелкащи се очи и яркочервеникава козина. Хората ги наричаха лисицоиди. С редки изключения Холт не беше в състояние да ги различи един от друг. Дан'лаите не му помагаша за това. Отказваха да се представят с имената си, а съществото зад бюрото понякога го разпознаваше, друг път не. Холт отдавна се бе отказал от тази игра и се отнасяше с всеки дан'лай като с непознат.

Тази сутрин обаче съществото го позна веднага.

— А — рече, щом Холт влезе. — Служба за теб?

— Да — отвърна Холт, смъкна смачканата корабна шапка, в същия цвят като захабената му сива униформа, и зачака — мършав блед човек с оредяваща коса и непреклонна брадичка.

Лисицойдът склочи тънките си шестопръсти ръце и се усмихна с мимолетна усмивка.

— Няма служба, Холт. Съжалява. Няма кораб днес.

— Но снощи чух да се приземява кораб — отвърна Холт. — Чувах го, докато се снижаваше над каменния град. Намери ми място на него. Аз съм квалифициран. Познавам стандартния двигател и мога да боравя с дан'лайско скоково оръдие. Имам документи.

— Да, да. — Отново мимолетната усмивка. — Но няма кораб. Идната седмица, може би. Идната седмица ще пристигне човешки кораб. И тогава ще получиш място, Холт, кълна ти се, обещавам. Ти си добър скоков механик, нали? Ти ми каза. Аз ще ти намеря място. Но следващата седмица, следващата. Няма кораб сега.

Холт прехапа устни и се наведе напред, опрял ръце на бюрото, стиснал шапката в юмрук.

— Следващата седмица ти няма да си тук — рече. — Или ако си, няма да ме познаеш, няма да си спомниш какво си обещах.

— Ах — въздъхна дан'лаят. — Няма място. Няма човешки кораб, Холт. Няма място за човек.

— Не ме е грижа. Съгласен съм на всякакъв кораб. Ще работя с дан'лаи, ули, седрани, с всички. Скоковите двигатели са еднакви. Качи ме на кораба, който пристигна снощи.

— Но няма никакъв кораб, Холт — отвърна лисицидът и за миг зъбите му светнаха. — Казвам ти. Няма кораб, няма кораб. Следващата седмица ти се връщаш. Ела пак следващата седмица. — От тона му пролича, че смята разговора за приключен. Холт се бе научил да познава този момент. Веднъж, преди месеци, остана и се опита да спори. Но лисицидът повика други, за да го изхвърлят. Седмица след това всички врати бяха затворени за него. Холт знаеше, че е време да си върви.

Отвън, на бледата светлина, се облегна за кратко на стената и се опита да успокои треперещите си ръце. „Трябва да си намеря работа — повтаряше си. — Трябват ми пари и храна — ето една задача, с която ще се заема. А що се отнася до мястото на някой кораб — винаги има утре. Трябва да съм търпелив“.

Погледна за миг към скелета на Макдоналд, който не бе имал достатъчно търпение, и тръгна по пустите улици на града.

Холт обичаше звездите от съвсем малък. Обичаше да излиза нощем, в онези студени години, когато на Имир цъфтяха ледените дръвчета. Вървеше право напред, километри наред, снегът хрущеше под обувките му, светлините на града угасваха зад него и той оставаше съвсем сам в приказната сиво-бяла страна на замръзнали цветя, ледени паяжини и листа-висулки.

Дългите цяла година зимни нощи на Имир са спокойни и много тъмни. Няма луна. Звездите и тишината са всичко.

Холт бе изучил усърдно имената — не звездните имена (никой вече не назоваваше звездите, достатъчни бяха номерата), а имената на световите, които се въртяха около тях. Той беше умно дете. Учеше бързо, запомняше добре и дори вечно сърдитият му и недоволен баща имаше известни причини да се гордее със сина си. Холт помнеше безкрайните вечеринки в Старата къща, когато баща му, подпийнал от лятната бира, извеждаше гостите си на терасата, за да може синът му да им покаже звездите.

— Там — сочеше старецът, стиснал халба в едната си ръка. — Ето онази, ярката!

— Арахна — отвръщаше момчето с досада. Гостите се усмихваха и мърмореха вежливо.

— А онази?

— Балдур.

— Тази и тази. Онези трите там.

— Финеган. Джонери. Светът на Селия, Нови Рим, Катадей. — Имената изхвърчаха без усилие от детските устни. Набръчканото лице на баща му се изкривяваше в усмивка и той продължаваше, докато гостите не започваха да се отегчават. Холт мразеше този ритуал.

Добре, че баща му нито веднъж не излезе с него в ледените гори, далече от градските светлини, където се появяваха още хиляди звезди, а това означаваше хиляди имена, които да научи. Холт така и не ги запомни, повечето не бяха на човешки светове. Но знаеше достатъчно. Бледите звезди на Дамошкия кръг оформяха сърцевината, червеното слънце на Мълчаливите кентаври, разпръснатите светлинки, където финдийските орди бяха забили своите знамена, тези и още много познаваше добре.

Продължи да излиза в гората и когато порасна, но не винаги сам. Водеше там всички свои младежки увлечения и за първи път се люби през лятната година, когато ледът от дърветата се топеше. Понякога говореше за звездите със своите възлюбени. Но думите излизаха трудно. Холт не беше от приказливите, а и те, изглежда, не го разбираха напълно. Той самият понякога не се разбираше.

След като баща му умря, той пое Старата къща и наследството и ги управлява една зимна година, макар че беше едва на двайсет. Когато

започна следващото топене, изостави всичко и замина за Имирград. Тъкмо бе кацнал един кораб, търговски съд за съседния Финеган.

И Холт се нае да работи на кораба.

С напредването на деня улиците ставаха все по-оживени. Дан'лаите вече бяха наизлезли и подреждаха сергии за храна между бараките. След час цялата улица щеше да се изпълни с тях. Неколцина навъсени ул-меналейти също бяха излезли, на групи от четирима или петима. Носеха бледосини наметала, които се спускаха почти до земята, и изглеждаха сякаш по-скоро витаят над нея, отколкото че вървят — зловещи, изпълнени с достойнство фигури. Меката им сива кожа бе леко напудрена, очите им бяха воднисти и вгълбени. Те винаги бяха сериозни, дори тези нещастници без кораб.

Холт тръгна след една такава група, като постепенно забързваше крачка. Търговците лисицоиди все едно не забелязваха ул-меналейтите, но веднага щом видеха Холт му махаха да дойде. И се смееха с тънките си пискливи гласове, когато не им обръщаше внимание.

Близо до седранския квартал Холт се отдели от улите и свърна в една пуста уличка. Имаше да върши работа.

Навлезе сред гъсто построените жълтеникави колиби и избра една напосоки. Беше стара, покрита с дебело пластмасово покривало, вратата беше дървена, изпъстрена с резбовани символи. Залостена, разбира се, но Холт я подпря с рамо и натисна. Опита малко по-силно и тя поддаде; тогава той се засили и я блъсна. При четвъртия опих вратата отхвърча с трясък навътре. Шумът не го безпокоеше. Няма кой да те чуе в седранските бордеи.

Вътре цареше непрогледен мрак. Опипа около вратата, намери един конверторен фенер и го стисна, докато той не превърна телесната му топлина в светлина. После се огледа, без да бърза.

Седраните бяха петима — трима възрастни и две малки, всичките свити в безформени топки на пода. Холт почти не ги погледна. Нощем седраните изглеждаха страховити. Беше ги виждал много пъти по тъмните улици на каменния град — разговаряха с приглушен шепот и се поклащаха зловещо. Сегментираните им торсове се разгъваха до три метра млечнобяла личинкова плът. Имаха

шест специализирани крайника: два широко разположени крака, две крехки разклонени пипала за манипулиране и заплашителни бойни челюсти. Очите им, святкащи виолетови кладенци, не пропускаха нищо. Нощем седраните бяха същества, които е най-добре да избягваш.

Но денем бяха само неподвижни топки месо.

Холт ги прекрачи и се зае с плякосването на колибата. Взе конверторния фенер, настроен според предпочитанията на седраните на мъждива виолетова светлина, добави торба с хранителни жетони и едно точило. В ниша на една от стените бяха поставени шлифованите инкрустирани със скъпоценни камъни нокти на някой прочут предшественик, но Холт знаеше, че не бива да ги докосва. Ако откраднеше семейното божество, цялото гнездо бе длъжно да го намери или да извърши ритуално самоубийство.

Накрая откри тесте магьоснически карти — плочки от опушено дърво с вградени железни и златни късчета. Напъха ги в джоба си и излезе. Улицата бе все така празна. Почти никой не смееше да навлиза в квартала на седраните.

Холт бързо налучка пътя към централната улица, просторна павирана алея, която се простираше от ветроупорните стени на космодрума до смълчаните порти на каменния град на пет километра по-нататък. Улицата бе пълна с лисицоиди: вряскаха ухилено, присвяткваха весело с острите си зъби, търкаха червеникава козина в синкавите наметала на ул-меналейтите, хитинозните крешове и зеленикавите подпухнали и изцъклени линкелари. На някои от сергиите се предлагаше топла храна и от това улицата се изпълваше с дим и тежка миризма. Холт отдавна се бе научил да различава мириса на храна от телесните миризми.

Вървеше, притиснал торбата с награбеното към гърдите си, и се озърташе бдително. Беше му станало навик да търси из тълпата непознато човешко лице — лице, което може да е свързано с пристигнал кораб и да е знак за спасението му.

И този път нямаше. Както винаги, тълпата се състоеше от дан'лаи, крешове и линкелари, но отникъде не се чуваше човешка реч. Вече беше свикнал с характерната глъчка.

Най-сетне забеляза сергията, която търсеше. Един дан'лай надникна иззад кожената завеса.

— Да, да — заговори нетърпеливо. — Кой си ти? Какво иска?

Холт избута настрани разноцветните блещукащи скъпоценни камъни и постави на тезгяха фенера и точилото.

— Размяна. Тези за жетони.

Лисицидът погледна предметите, после Холт и започна енергично да се чеше по муцуната.

— Размяна, размяна. Размяна за теб — заприпява, взе точилото, прехвърли го от една ръка в друга, сетне се пресегна и докосна фенера, за да провери дали работи. Накрая кимна и на лицето му разцъфна усмивка.

— Стока я бива. Седранска. Големите червеи ще я искат. Да. Да. Размяна става. Жетони?

Холт кимна.

Дан'ляят пхна ръка в джоба на ризата си и хвърли на тезгяха шепа хранителни жетони. Ярки дискове от пластмаса в десетина различни цвята, най-близкото подобие на пари, което имаха на тази планета. Дан'лайските търговци ги приемаха срещу храна. А дан'лаите купуват всичката храна, пристигаща с корабите.

Холт преброи жетоните, събра ги на купчина и ги изсипа в торбата, която бе взел от седранската колиба.

— Имам още — каза и бръкна в джоба си за магьосническите карти.

Джобът му беше празен. Дан'ляят се ухили и тракна със зъби.

— Няма? Значи не си единственият крадец на Пустота. Да. Не си единственият.

Той помнеше своя първи кораб, помнеше звездите от своята младост на Имир, помнеше световите, които бе посещавал след това, помнеше всички кораби, на които бе служил, и хората (и нехората), с които бе работил. Но най-добре от всичко си спомняше първия си кораб — „Смеещата се сянка“ (старинно име, зад което стоеше някаква история, която така и не се намери кой да му разкаже), поел от Света на Селия за Финеган. Беше преоборудван миньорски шлеп, огромна синьо-сива капка от свръхтвърда дуралоидна сплав, поне с един век по-стар от самия Холт. Просторен и занемарен — огромни хангари и тесни помещения за екипажа, хамаци за дванайсетимата, които го

обслужваха, без гравитационна решетка (доста бързо свикна с безтегловността), с допълнителни ускорители за кацане и излитане и стандартен ПБС двигател за междузвездните полети. Холт бе пратен да работи в машинното, неприветливо място с мъждиви светлини, голи метални стени и компютърни пултове. Каин нарКармиян му показва какво трябва да прави.

Холт добре си спомняше нарКармиян. Ужасно стар, прекалено стар, за да работи на кораб, с кожа като ухабен жълтеникав пергамент, набръчкана на толкова много места, че цялата бе изпълнена с дребни цепнатини, осеяна с петна гола глава и рядка козя брадичка. Понякога Каин изглеждаше съвсем с всичкия си, друг път не, но познаваше двигателя като петте си пръста, познаваше и звездите и обичаше да говори безспирно, докато работи.

— Двеста стандартни години! — провикна се веднъж, докато двамата стояха надвесени над пултовете. После се засмя с едновременно срамежливата си и извратена усмивка и Холт видя, че все още има зъби, дори на тази възраст — освен ако не му бяха пораснали *отново*. — Ето от колко време Каин управлява кораби, Холт. И това е самата истина. А знаеш ли, обикновените хора никога не напускат света, на който са се родили. Никога! Поне деветдесет и пет процента от тях. Никога не заминават, раждат се и умират и все на един и същи свят. А тези, които се качват на кораби, те го правят за съвсем кратко. Един-два свята, най-много десет. Но не и аз! Знаеш ли къде съм се родил, Холт? Познай!

Холт сви рамене.

— На Старата Земя?

Каин се разсмя.

— Земята? Земята е нищо, само на три или четири години оттук. Четири, мисля. Забравил съм. Не, не, аз съм бил на Земята, света на нашите прародители. Бях там преди петдесетина години с „Корийски мрак“, струва ми се. Имах зад гърба си сто и петдесет години, а все още не я бях виждал! Но най-сетне стигнах и там.

— Значи не си роден там? — попита Холт.

Старият Каин поклати глава и се разсмя отново.

— Ни най-малко. Аз съм емерелиец. От ай-Емерел. Чувал ли си го, Холт?

Холт трябваше да помисли. Името му беше непознато, не принадлежеше на нито една от звездите, които му бе сочил баща му на Имир.

— Това в Покрайнините ли е? — попита той.

Покрайнините наричаха най-далечната граница на човешкия космос, мястото, където свършваха земните владения. Имир и звездите, които познаваше, бяха от другата страна на Старата Земя, към ядрото на галактиката.

Каин се зарадва, че е познал.

— Да! Аз съм от външните светове! Скоро ще навърша двеста и двайсет стандартни години и съм виждал толкова много човешки светове, а също хрангански, финдийски и всякакви други, дори светове, на които хората вече не са човеци, ако разбираш за какво ти говоря. И все на кораби. Открива ли интересно място, напускам кораба, оставам за малко, после продължавам накъдето ми хареса. Какво ли не съм виждал, Холт. Когато бях млад, видях Фестивала на Покрайнините, гоних банши на Горен Кавалаан и си взех жена на Кимдис. Но тя умря и аз продължих. Видях Прометей и Рианон, които са доста далече от Покрайнините, Джеймисъновия свят и Авалон, които са още по-нататък. За известно време живях на Джейми, а на Авалон имах три жени. И двама съпрузи, или по-точно партньори, наречи го както искаш. А тогава още нямах и сто години. По онова време все още имахме свой кораб, въртахме местна търговия, нападахме старите хрангански робовладелски светове, които след войната се отделиха. Бил съм дори на Хранга. Казват, че там все още имало мозъци, заровени дълбоко под земята, очакващи да си възвърнат предишното величие и отново да нападнат човешките светове. Но аз видях само порутени замъци и полуразумни работници. — Той се усмихна. — Бяха добри години, Холт, много добри години. Нарекохме нашия кораб „Задникът на Джеймисън“. Жените и мъжете от нашето семейство бяха все от Авалон, с изключение на един, който произхождаше от Стария Посейдон, а авалонците не се погаждат никак с джеймианците и ето как ни щукна това име. Не зная откъде идеше тази вражда. Аз самият съм бил джеймианец преди това, а Порт Джеймисън е скучно законопослушно градче на планета, където животът е същият. Преживяхме заедно почти трийсет стандартни години на „Задникът на Джеймисън“. Постепенно изгубихме две жени

и един от мъжете. После се магнах и аз. Те искаха да запазят Авалон като своя главна база, а мен вече не ме свърташе на едно място. Тъй че продължих с друг кораб. Но аз ги обичах, Холт, наистина ги обичах. Хубаво е, когато съкипажниците ти са и твое семейство. По-лесно е с чувствата. — Той въздъхна. — Сексът също помага. Премахва напрежението.

— И какво направи после? — попита Холт. Вече беше заинтригуван.

Каин повдигна рамене, погледна надолу и натисна серия копчета.

— Ами, продължих да летя. Стари светове, нови светове, човешки и нечовешки, извънземни. Ново Убежище, Пачакути, изгореният стар Уелингтън, Нюхолм, Силверски и Старата Земя. А сега съм поел на най-далечното пътешествие. Като Томо и Уолбърг. Чували ли сте за тях на Имир?

Холт кимна. Дори на Имир знаеха за Томо и Уолбърг. Томо бе роден на Тъмна зора, което също е в Покрайнините, и казваха, че принадлежал към здрачните мечтатели. Уолбърг пък беше променен човек от Прометей, скитащ авантюрист, според легендата. Преди три столетия, на кораб, наречен „Мечтаещата блудница“, те се отправили от Тъмна зора към противоположния край на галактиката. Колко свята са посетили, какво се е случило на всеки от тях, колко далече са стигнали, преди да умрат — това бяха само късчета от легендата. Холт предпочиташе да вярва, че все още са там някъде. В края на краищата Уолбърг твърдял, че е свръхчовек, а никой не знае колко дълго може да живее един свръхчовек. Може би достатъчно дълго, за да стигне дори до галактическото ядро, че и още по-нататък.

Изглежда, разговорът го бе накарал да се загледа замислено в пулта, защото Каин се ухили и извика:

— Ей! Хвана ли те носталгията по звездите? — Холт вдигна глава и понечи да кимне, но старецът продължи: — И ти си като нас, Холт! Инак едва ли щеше да си сега тук.

Холт никога нямаше да забрави усмивката му и закачливия му глас. Спяха в съседни хамаци и Холт го слушаше по цели ноци, защото Каин беше от хората, които никога не млъкват. А когато „Смеещата се сянка“ най-сетне стигна Катадей, последната му спирка, и се приготви за обратния път към Света на Селия, Холт и нарКармиян

напуснаха заедно и си намериха работа на един пощенски кораб, който щеше да лети за Вес и чуждите Дамошки слънца.

Летяха заедно шест години, след което нарКармиян умря. Холт помнеше лицето на стареца дори по-добре от това на баща си.

Депото беше продълговата паянтова метална постройка от дурупластиви плочи, смъкнати от неизвестен кораб. Намираще се на няколко километра от ветроупорната стена, близо до сивите стени на каменния град и високата диафрагма на Западния портал. Около него имаше и други, по-малки постройки, бараки на останали без кораб ул-меналейти. Но вътре никога нямаше ули.

Холт стигна там малко преди пладне, когато Депото бе почти пусто. В средата на помещението голям конверторен фенер хвърляше червеникава светлина, озаряваща едва част от пустеещите маси. Сенките на двама шепнеци линкелари се поклащаха в ъгъла, срещу тях един въздебел седран се бе свил на топка и спеше. В близост до фенера, на масата на стария „Пегас“, Алейна и Такер-Рей си подаваха бяла каменна кана с кехлибарет.

Такер го забеляза веднага.

— Виж — рече и вдигна чаша. — Имаме си компания, Алейна. Завръщането на блудната душа. Как са нещата в каменния град, Майкъл?

Холт седна.

— Същото както винаги, Такер. Същото както винаги. — Усмихна се малко пресилено на Такер и погледна Алейна. Навремето с нея бяха работили заедно на скоково оръдие, преди много-много години. И бяха любовници, за кратко. Но с това бе свършено. Сега Алейна бе надебеляла и дългата ѝ руса коса бе сплъстена и мръсна. Някога зелените ѝ очи блестяха закачливо, сега бяха помътнели от кехлибарета.

— Здравсти, Майкъл. — Тя го дари с усмивка. — Намери ли своя кораб?

Такер-Рей се изкиска, но Холт не му обърна внимание.

— Не — отвърна той. — Но не се отказвам. Днес лисицидът ми обеща, че идната седмица ще има кораб. Човешки кораб. Обеща ми място.

Сега вече и двамата се разсмяха.

— О, Майкъл — рече Алейна. — Глупчо такъв. Същото казваха и на мен. А така и не заминах никъде. И ти няма да заминеш. Остани тук. Ще те взема при мен. Липсваш ми. Так е такъв досадник.

Такер се намръщи, въпреки че май не ги слушаше. Беше съсредоточен да си сипва поредната доза. Течността се стичаше бавно, като амброзия. Холт познаваше вкуса ѝ, парещия дъх на езика и усещането за покой, което настъпваше след малко. През първите седмици всички пиеха много, докато чакаха да се върне Капитанът. Преди всичко да се преобърне.

— Пийни малко 'лет — покани го Такер. — Направи ни компания.

— Не — поклати глава Холт. — По-скоро малко огнено бренди, Такер, ако черпиш. Или лисича бира. От лятната реколта, ако се намира. Колко я обичах някога. Но не и 'лет. Затова си тръгнах, забрави ли?

— Да, вярно е, че си тръгна — повтори с глуповато изражение Алейна. — Ти беше пръв. Ти и Джеф. Вие бяхте първите.

— Не, скъпа — прекъсна я с безкрайно търпение Такер, остави каната, отпи от чашата и се усмихна. — Капитанът бе първият, който си тръгна. Не помниш ли? Капитанът и Виляреал, и Сузи Бенет, те всички заминаха заедно, а ние чакахме и чакахме.

— О, да — отвърна Алейна. — После ни напуснаха Джеф и Майкъл. Нещастната Ирай се самоуби, а лисиците взеха Ян и го сложиха на стената. Останалите също си тръгнаха. Не зная къде, Майкъл, наистина не зная къде... — изведнъж се разплака. — В началото бяхме неразделни, а сега останахме само двамата с Так. Те всички ни напуснаха. Ние сме единствените, които все още идват тук. — Млъкна и изхлипа.

На Холт му призля. Беше по-лошо от последното му посещение преди месец — много по-лошо. Щеше му се да сграбчи каната с кехлибарет и да я разбие в земята. Но нямаше смисъл. Беше го направил веднъж — преди няколко месеца, изтерзан от безплодното чакане. Тогава Алейна пак се разплака, Макдоналд го изруга и му изби един зъб (все още го болеше понякога, нощем), а Такер-Рей купи друга кана. Такер винаги имаше пари. Не беше кой знае какъв крадец, но бе израсъл на Вес, където хората делят планетата с две чужди раси, и като

всички свои сънародници бе ксенофил. Бе мек и добродушен и повечето лисицоиди го харесваха. Когато Алейна отиде да живее с него, Холт и Джеф Съндърланд ги зарязаха и се преместиха в покрайнините на каменния град.

— Не плачи, Алейна — рече Холт. — Нали съм тук? Дори ти донесох жетони. — Бръкна в торбата и хвърли на масата няколко жетона — червени, сини, сребристи и черни. Те изтрополиха, претърколиха се и спряха.

Почти мигновено сълзите на Алейна секнаха. Тя зарови пръсти в жетоните и дори Такер се наведе напред.

— Червени! — възкликна тя развълнувано. — Виж, Такер, червени, жетони за месо! И сребърни за 'лет. Гледай, гледай! — Почна да пъха жетоните в джоба си, но ръцете ѝ трепереха и няколко паднаха на земята. — Так, помогни ми.

Такер се изкикоти.

— Не се безпокой, мила, този, дето падна, беше зелен. Не ни трябва храна за червеи, нали? — Погледна Холт. — Благодаря ти, Майкъл, много ти благодаря. Винаги съм казвал на Алейна, че имаш щедра душа, дори след като ни изостави, когато имахме нужда от теб. Ти и Джеф. Ян разправяше, че си бил страхливец, но аз винаги съм те защитавал. Благодаря ти. — Взе един сребърен жетон и го подметна във въздуха. — Щедрият Майкъл. Винаги си добре дошъл тук.

Холт не отговори. Съдържателят на Депото се бе материализирал внезапно до лакътя му, истинска грамада от синьо-черна плът, от която се разнасяше тежка миризма. Погледна Холт — ако можеше да се нарече поглеждане, тъй като съществото нямаше очи, нито уста. Всъщност това, което минаваше за глава, наподобяваше по-скоро провиснал мехур с дихателни отвори и множество малки пипала. Беше с размера на детска глава и изглеждаше доста абсурдно върху огромното мазно тяло и диплите покрити с петна тлъстини. Съдържателят не говореше нито земен, нито улиш или пиджин дан'лайски, който се използваше на тукашните светове за търговия. Но винаги знаеше какво искат клиентите му.

Холт искаше да си тръгне. Надигна се, заобиколи тлъстата грамада и се отправи към вратата. Докато се отдалечаваше, чу как Алейна и Такер-Рей се карат за жетоните.

Дамушите са мъдра и благородна раса, както и големи философи — поне така се говореше на Имир. Най-далечното им слънце се доближава до човешкия космос и тъкмо на една стара дамушка колония нарКармиян умря, а Холт видя линкелар.

По това време с него беше Райма-к-Тел, жена с изпито сурово лице, която произхождаше от Вес. Двамата пиеха в един бар до космодрума. Бяха седнали на високи столчета до прозорец от пожълтjало стъкло. Каин бе издъхнал преди три седмици. Когато Холт видя линкелара да минава край прозореца и да се озърта с изцъклените си очички, дръпна Райма и ѝ каза:

— Виж. Някакъв нов вид. Позната ли ти е тази раса?

Райма поклати глава раздразнено.

— Не. — Беше войнствен ксенофоб, което е другата крайност, ако си израсъл на Вес. — Сигурно е някъде от тези места. Не се опитвай да ги запомниш, Мики. Има милиони различни видове. Проклетите дамоси са готови да търгуват с всякакви твари.

Холт се наведе към прозореца, но съществото с отпусната зелена кожа се бе изгубило от поглед. Кой знае защо, той се сети за Каин и неволно потрепери. Старецът бе летял из космоса повече от двеста години и въпреки това вероятно никога не бе виждал чуждоземец от тази раса. Сподели нещо в този смисъл с Райма-к-Тел.

— Е, и какво? — попита тя все така равнодушно. — Никога не сме виждали Покрайнините, или Хранган, но защо ни е да ги гледаме? — Усмихна се на собствената си духовитост. — Извънземните са като желирани бонбони. Има ги в различни цветове, но отвътре всичките са еднакви. Така че не се превръщай в колекционер като стария нарКармиян. Той какво спечели от това? Скитореше с третокласни кораби, но така и не стигна до Далечния ръкав, нито видя ядрото, което всъщност никой няма да види. И не забогатя от това. Отпусни се и си гледай живота.

Холт почти не я слушаше. Остави питието и докосна с върховете на пръстите си студеното стъкло на прозореца.

Същата нощ, след като Райма се прибра на кораба, Холт напусна района за транзитно пребиваващи и се отправи към дамушкия квартал. Плати половината си заплата, за да го отведат в една подземна стая, където се намираше фонтанът на световната мъдрост: огромен

компютър от жива светлина, свързан с мъртвите мозъци на телепатичните дамушки старейшини (или поне така твърдеше водачът на Холт).

Стаята бе като купа от зелена мъгла, която се поклащаше на дребни вълнички. В дълбините ѝ се появяваха, поклащаха се и изчезваха завеси от разноцветна светлина. Холт се изправи на ръба на купата, погледна надолу и зададе въпросите си, а отговорите идваха почти незабавно, с кънтящ шепот, като от много гласове, говорещи едновременно. Първо описа съществото, което бе видял следобеда, и попита какво е и тогава за пръв път чу думата линкелар.

— Откъде идват? — продължи с въпросите Холт.

— На шест години от човешкия космос с двигателя, който използвате — зашепна гласът, зелената мъгла се движеше. — Откъм ядрото, но не точно в тази посока. Искаш ли координатите?

— Не. Защо не се срещат по-често?

— Вероятно защото са от много далече. Дамушките слънца обхващат целия район между човешкия космос и Дванайсетте свята на линкеларите, както и колониите на нор т'алушите и още стотици светове, на които не познават звездния двигател. Линкеларите търгуват с дамушите, но рядко идват тук.

— Разбрах — каза Холт и отново потрепери, защото от купата бе полъхнал студен вятър. — Чувал съм за нор т'алушите, но не и за линкеларите. Какво още има там? По-нататък?

— Има много посоки — прошепна мъглата. Долу се полюшваха цветовете. — Знаем за мъртвите светове на една изчезнала раса, която нор т'алушите наричат Първите, макар че те не са съвсем първи, и знаем за Царствата на крешите, за изгубените колонии на гетсоидите от Аат, които са прекосявали човешкия космос далеч преди да стане човешки.

— А какво има отвъд тях?

— Крешите разказват за един свят на име Седрис и за огромна сфера от слънца, по-голяма от човешкия космос, дамушките слънца и старата Хранганска империя, взети заедно. Звездите вътре са улишките.

— Добре — рече Холт. — А по-нататък? Около тях? Още по-далече?

Блед огнен език озари вътрешността на зелената мъгла и хвърли червеникаво зарево.

— Дамушите не знаят. Кой може да лети толкова надалече и толкова дълго? Има само легенди. Да ти разкажем ли за Най-старите, или за Ярките богове, или за моряците без кораби? Да изпеем ли старата песен за расата, която нямала свой свят? Призрачни кораби са виждани да отиват нататък, неща, които се движат по-бързо от човешките кораби и които унищожават всичко със силата на волята си. Кой може да каже какво представляват, кои са, къде са, има ли ги? Ние знаем имена и истории, можем да ти дадем само тях. Но фактите са неясни. Чували сме за един свят на име Златния Хуул, който търгувал с изгубените гетсоиди, които търгували с крешите, които търгували с нор т'алушите, които търгуват с нас, но нито един дамушки кораб досега не е летял до Хуул и не знаем нищо за него. Чували сме за забулените хора от един свят без име, които създават собствен вятър, за да се реят из своята атмосфера, но това може да е само легенда и ние дори не знаем чия легенда. Чували сме за една раса, която обитава дълбините на космоса, която е разговаряла с раса на име дан'лай, която търгува с улишките звезди, които търгуват със Седрис и така докато спиралата се върне при нас. Но ние, дамушите от този свят, не сме виждали никога седранец, така че как можем да знаем дали е вярно? — Под краката му се чу шум като от мърморене, мъглата се размести и нещо с миризма на тамян се надигна и докосна ноздрите му.

— Аз ще отида — заяви Холт. — Ще взема кораб и ще отида да видя.

— Тогава върни се някой ден да ни разкажеш — изплака мъглата и за първи път Холт долови в гласа нотка на тъга. — Върни се, върни се. Има толкова много неща, които искаме да научим.

Миризмата на тамян се засили.

Същия следобед Холт пляккоса още три седрански колиби и успя да влезе в други две. Първата беше пуста, студена и прашна, втората бе заета, но не от седрани — щом разби вратата, той замръзна на прага, защото някакво ефирно крилато създание с диви очи, увиснало от тавана, засъска срещу него. Не успя да вземе нищо от тези две колиби, но от останалите навакса.

По залез се върна в каменния град и изкачи тясната рампа на Западната диафрагма, нарамил пълна с храна торба.

Градът изглеждаше безцветен в бледата отслабваща светлина, измит, мъртъв. Въртящите се стени бяха високи четири метра и два пъти по-дебели, изработени от гладък камък, сякаш са едно цяло парче. Западната диафрагма, която гледаше към града на лишените от кораби, бе по-скоро тунел, отколкото порта. Холт я премина бързо, излезе от другата страна и продължи по криволичещата алея между две огромни сгради — а може би не бяха сгради. Бяха високи двайсет метра, с неравни контури, без прозорци и врати, към тях нямаше никакъв достъп освен може би през градските подземия. И въпреки това тъкмо такива причудливи блокове от сив камък доминираха в тази част на града, в един район от десетина квадратни километра. Съндърланд го бе картографирал.

Уличките тук представляваха безнадеждни лабиринти, нито една не вървеше право повече от десет метра и Холт си мислеше, че погледнати отгоре, вероятно наподобяват детски драскулки. Но той бе минавал по този път често и бе запомнил картата на Съндърланд (поне за тази част от каменния град).

От време на време, докато спираше на някое кръстовище, забелязваше в далечината и други постройки. Съндърланд бе картографирал повечето, използваха ги за ориентир. Каменният град имаше стотина отделни части и във всяка архитектурата и дори камъните, използвани за строителство, бяха различни. Покрай северозападната стена имаше джунгла от обсидианови кули, разположени близо една до друга, със сухи канали между тях; на юг се простираше районът на червеникавите пирамиди; на изток се ширеше гранитна равнина с една-единствена гъбовидна кула в центъра. Имаше и други региони, все странни и незаселени. На ден Съндърланд успяваше да картографира по няколко квартала. Но дори това бе само върхът на айсберга. Каменният град бе на много нива и нито Холт, нито Съндърланд, нито някой от останалите бе успял да проникне навсякъде.

Здрачаваше се. Холт пресече едно голямо кръстовище, просторен октагон с малък осмоъгълен басейн в средата. Водата беше зелена и неподвижна, нито една вълничка не преминаваше по повърхността ѝ, преди Холт да се доближи и да се наплиска. Малко по-нататък бяха

техните стаи, сухи като всичко останало в този град. Съндърланд смяташе, че пирамидите имат собствени вътрешни водоизточници, но близо до Западната диафрагма нямаше нищо друго освен този малък обществен шадраван.

След като се изми и почисти от праха, Холт продължи. Торбата се поклащаше на рамото му, стъпките му отекваха в стените и нарушаваха покоя. Нямаше друг звук, нощта се спускаше бързо. Щеше да е също толкова черна и безлунна като всички други нощи на планетата. Холт го знаеше. Облаците тук бяха гъсти и рядко успяваше да зърне пет-шест бледи звезди.

Една от големите сгради отвъд площада с шадравана бе рухнала. Не беше останало нищо освен натрошен камънак и пясък. Холт внимателно тръгна към единствената постройка, която изглеждаше не на място — големия златист каменен купол, наподобяващ раздута седранска колиба-мехур. Имаше десетина входа и още толкова тесни стълбища, които се виеха нагоре, както и истински кошер от помещения вътре.

През последните десет стандартни години това бе техният дом.

Съндърланд клечеше на пода на общата им стая, разгънал картите пред себе си. Беше подредил всяка секция да съвпада с останалите и крайният резултат бе шарен гоблен, в който пожълтелите пергаменти, които бе купил от дан'лаите, се долеяха до квадратните растерни парчета на въздушните снимки, направени от „Пегас“, и тънките листове от сребрист улишки метал. Картите и скиците покриваха целия под на стаята, всяка бе изписана със ситния прилежен почерк на Съндърланд. Той беше приклепнал в средата с карта в скута и молив в ръка. Изглеждаше изморен, почти изтощен.

— Нося храна — каза Холт, хвърли торбата през стаята и тя тупна сред картите и размести няколко.

— Внимавай бе! — викна Съндърланд. — Мисли какво правиш! — Избута торбата встрани и внимателно подреди разместените карти.

Холт тръгна към хамака си — беше завързан за стойките на два конверторни фенера. Стъпваше върху картите и всеки път Съндърланд изпищяваше, но Холт не му обръщаше внимание. Намести се в хамака.

— Проклет да си — изруга Съндърланд, докато пригладяваше смачканите карти. — Моля те, внимавай! — Вдигна глава и видя, че Холт се е намръщил. — Какво има, Майк?

— Извинявай — рече Холт. — Намери ли нещо днес? —
Говореше с безразличие, сякаш изпълняваше обикновена формалност.

Съндърланд изобщо не забеляза това.

— Успях да вляза в един съвсем нов район на юг — обясни той
развълнувано. — Много интересно място. Очевидно е проектирано
като цялостна композиция. Има централен пилон, построен от някакъв
непознат вид зелен камък, заобиколен от десет по-малки колони, а
между тях мостове, които се прехвърлят от големите към малките
колони. И този модел се повтаря непрестанно. Под него се натъкнах на
лабиринт от високи до кръста каменни стени. Ще ми отнеме седмици
да ги картографирам.

Холт гледаше към стената. Върху златния камък бяха надраскани
чертички за дните, прекарани тук.

— Една година — промълви той. — Цяла една стандартна
година, Джеф.

Съндърланд го погледна любопитно, после се надигна и почна да
прибира картите.

— Как ти мина денят?

— Никога няма да напуснем това място — отвърна Холт,
говореше по-скоро на себе си. — Никога. Свърши се.

Съндърланд спря.

— Престани! — рече дребният пухкав човек. — Няма да го
търпя повече, Холт. Откажеш ли се, няма да се усетиш как ще се
озовеш при Алейна и Такер с техния кехлибарет. Каменният град е
ключът. Зная го почти от началото. Открием ли всички негови тайни,
ще можем да ги продадем на лисицидите и да се махнем оттук. Когато
привърша с картографирането...

Холт се претърколи към него.

— Една година, Джеф. Никога няма да свършиш проклетите си
карти. Можеш да ги рисуващ още десет години и пак ще си покрил
само малка част от каменния град. А какво ще кажеш за тунелите? За
нивата под тях?

Съндърланд облиза нервно устни.

— Отдолу... там има кладенец. Ако разполагах със
снаряжението, което имахме на „Пегас“...

— Но не разполагаш, а и сигурно нямаше да работи. Нищо не
действа в този град. Нали затова Капитанът се приземи. Тук долу

нашите правила не действат.

Съндърланд поклати глава и се върна към събирането на картите.

— Човешкият мозък е твърде ограничен, за да разбере всичко това. Дай ми време обаче и ще се справя. Може би дори ще разберем дали Сузи Бенет още е тук. — Сузи Бенет беше техният лингвист — третостепенен специалист, но по-добре от нищо, когато общуваш с чуждоземни умове.

— Сузи Бенет не е тук — отвърна Холт и в гласа му се долови нервна нотка. Той започна да изброява на пръсти. — Сузи изчезна с Капитана. Също и Карлос. Ирай се самоуби. Ян се опита да си проправи път с огън през ветроупорните стени и завърши на тях. Ден, Лана и Майе се спуснаха долу с надеждата да открият Капитана, но също изчезнаха. Дейв Тилман се продаде за гостоприемник на крешко яйце, така че с него сигурно също е свършено. Алейна и Такер са като растения, напълно безполезни, и не знаем какво е станало с четиримата, които останаха на борда на „Пегас“. Оставаме само двамата с теб, Съндърланд. — Усмихна се криво. — Ти рисуваш карти, аз крада от червеите и никой не разбира нищо. Свършено е с нас. Ще пукнем в тоя каменен град. Никога вече няма да видим звездите.

Спря също така внезапно, както бе заговорил. Рядко се случваше да избухва, по принцип беше мълчалив и спокоен човек. Съндърланд го гледаше изумено и Холт се отпусна в хамака.

— Ден след ден след ден — продължи той. — И нищо от това, което вършим, няма никакво значение. Помниш ли какво ни каза Ирай?

— Тя не беше добре с нервите — настоя Съндърланд. — И поведението ѝ го доказва.

— Каза, че сме стигнали твърде далече — продължи Холт, сякаш Съндърланд не бе казал нищо. — Каза, че е погрешно да смятаме, че в цялата вселена важат правилата, които можем да разберем. Спомни си, Джеф. Нарече го „глупава и арогантна човешка заблуда“. Точно така каза. Глупава и арогантна човешка заблуда. — Той се разсмя. — Подлъгахме се, защото ни се стори, че разбираме тукашните светове. Но в края на краищата ние носим в себе си частица от човешкия космос, нали? Още по-нататък правилата вероятно ще се променят до неузнаваемост.

— Не ми харесва, когато говориш така — тросна се Съндърланд.
— Ставаш пораженец. Ирай беше болна. Накрая тръгна по религиозни срещи на ул-меналейти, отдаде се на техния култ и какво се получи? Отнесе я мистицизмът. Мистицизмът!

— Според теб тя грешеше?

— Грешеше — потвърди уверено Съндърланд.

Холт го погледна отново.

— Това обяснява някои неща, Джеф. Кажете ми как да се измъкна оттук. Кажете ми къде е смисълът във всичко това.

— Каменният град — отвърна Съндърланд. — Когато довърша картите... — И млъкна. Холт беше затворил очи и изобщо не го слушаше.

Отне му пет години и шест кораба, за да се добере до набраздената от звезди сфера, която дамушите смятаха за своя територия, и да проникне в граничния сектор отвъд нея. По пътя на няколко пъти се консултира с други по-големи и по-прочути фонтани на мъдростта и научи всичко, което може, но винаги имаше загадки и изненади, които да го чакат в следващия свят. Не всички кораби, на които летя, бяха с човешки екипажи: човешките кораби рядко идваха толкова далече, така че Холт постъпи при дамушите, после при гетсоидите, после при други и други. И все пак във всеки порт се срещаха по няколко човеци и той дори дочу слухове за втора човешка империя, на около петстотин години към ядрото, заселена от зареял се нататък колонистки кораб и управлявана от проспериращ свят на име Престър. На Престър градовете се реели в облаците, му разказа един стар весманец. Холт вярваше в това, докато друг член на екипажа не му обясни, че Престър е всъщност град-планета, поддържан от цяла флотилия снабдителни шлепове, по-големи от тези, които Федералната империя построила във войната преди Краха. Същият човек каза, че не колонистки кораб заселил планетата — доказа го, като обясни, че няма как да се стигне толкова далече със субсветлинен кораб от ерата на човешките полети, — а по-скоро ескадрила земни имперски кораби, бягащи от хангрански мозък. По това време Холт вече изслушваше всички тези разкази скептично. Когато една жена от катадейски

товарен кораб заяви, че Престър бил основан от Томо и Уолбърг и че Уолбърг все още управлявал там, той се отказа от тази идея.

Но имаше и други легенди, други истории — и те го привличаха. Както мамеха още като него.

На лишен от атмосфера свят, обикалящ синьо-бяла звезда, в единствения град, скрит под купол, Холт срещна Алейна. Тя му каза за „Пегас“.

— Капитанът го построи със собствените си ръце, точно тук. Търгуваше, отиваше по-далече от останалите, също както правим ние — тя му се усмихна, сякаш знаеше, че Холт също обича да рискува с надежда за голяма печалба, — и се е срещнал с дан'лаите. Те са още по-нататък.

— Зная — отвърна Холт.

— Но може би не знаеш какво става там. Капитанът каза, че дан'лаите почти са завладели улишките звезди — чувал ли си за тях?... Добре. Вярно, че ул-меналейтите не оказали сериозна съпротива, но причината по-скоро е, че дан'лаите имат скоково оръдие. Това е съвсем нова концепция, доколкото разбрах, и Капитанът каза, че скъсявало времето за полет наполовина. Стандартният двигател изкривява тъканта на пространствено-времевия континуум, за да се получи свръхсветлинен ефект, докато...

— Аз съм машинен специалист — прекъсна я Холт малко грубо. Но се беше навел напред и слушаше напрегнато.

— О! — възкликна Алейна, макар че не изглеждаше особено впечатлена. — Тъй де, това скоково оръдие на дан'лаите функционира по съвсем друг начин, то премества в друго измерение и после те връща обратно. Съвсем различен е и начинът за управление. Донякъде е псионичен и затова трябва да носиш на главата си пръстен.

— Да не би да имате скоково оръдие? — прекъсна я Холт.

Тя кимна.

— Капитанът преработи стария си кораб, за да построи „Пегас“. Със скоково оръдие, което е купил от дан'лаите. Сега събира екипаж и ни обучава.

— И къде отивате? — попита той.

Тя се засмя и в зелените ѝ очи блеснаха светлини.

— Къде другаде? Навътре!

Холт се събуди призори, в пълна тишина, облече се бързо и пое по обратния път, покрай шадравана и по безкрайните тесни улички, навън през Западната диафрагма и през града на лишените от кораби. Мина под стената със скелети, без да поглежда нагоре.

Отвъд ветроупорната стена започваше познатият дълъг коридор и той почна да опитва вратите. Първите четири изтропаха, но останаха затворени. Петата го допусна в празна стая. Нямаше и следа от дан'лай.

Това беше нещо ново. Холт предпазливо влезе и се огледа. Никой и нищо, нямаше и втора врата. Той заобиколи широкото улишко бюро и почна да го преравя методично, също както когато плякосваше седранските колиби. Може би щеше да успее да открие някакъв пропуск за космодрума, пистолет, каквото и да е — нещо, което да го върне на „Пегас“. Ако все още се намираше зад стените. А може би дори щеше да си осигури място на друг кораб.

Вратата се плъзна встрани — на прага стоеше лисицид. Беше неотличим от останалите. Излая нещо и Холт отскочи от бюрото.

Дан'ляят бързо заобиколи бюрото и сграбчи стола.

— Крадец! — извика той. — Крадец. Аз ще стреля. Ти бъдеш застрелян. Да. — И изтрака със зъби.

— Не — отвърна Холт, докато отстъпваше към вратата. Не смееше да побегне, да не би дан'ляят да повика помощ. — Дойдох за място на някой кораб — продължи той.

— Ах! — Извънземният скръсти ръце. — Това различно. Е, Холт, кой си ти?

Холт го гледаше онемял.

— Място, място, Холт иска място — припя пискливо дан'ляят.

— Вчера ми казаха, че идната седмица ще пристигне човешки кораб — обясни Холт.

— Не, не, не. Аз съжалява. Не идва човешки кораб. Няма идва човешки кораб. Следваща седмица, вчера, никога. Ти разбира? И нямаме място. Кораб е пълен. Никога няма да излезеш на космодрума без място.

Холт неволно пристъпи напред.

— Няма да има кораб идната седмица?

Лисицидът поклати глава.

— Няма кораб. Няма кораб. Няма човешки кораб.

— Някакъв друг тогава. Летял съм с ули, дан'лаи, седрани. Нали ти казах. Познавам всички двигатели и вашето скоково оръдие. Помниш ли? Имам удостоверение.

Дан'ляят наклони глава на една страна. Дали този жест не му беше познат? Разговарял ли беше преди с този дан'лай?

— Да, но няма място.

Холт заотстъпва към вратата.

— Чака — нареди лисицоидът.

Холт спря.

— Няма човешки кораб друга седмица — повтори дан'ляят. — Няма кораб, няма кораб, няма кораб — припя той. После спря да пее. — Човешки кораб сега!

Холт се надигна.

— Сега?! Искаш да кажеш, че отвън в момента е кацнал човешки кораб?

Лисицоидът кимаше трескаво.

— Искам място! — извика Холт. — Намери ми място на борда, проклет да си!

— Да, да. Място за теб, на кораб. — Той натисна нещо на бюрото, едно чекмедже се отвори и той извади оттам руло тънка сребриста тъкан и тънка пръчка от синя пластмаса. — Твое име?

— Майкъл Холт.

— Ох. — Лисицоидът остави пръчицата, прибра рулото в чекмеджето и излая: — Няма място!

— Няма място?

— Никой не може получи две места — рече дан'ляят.

— Две?

Лисицоидът кимна.

— Холт има място на „Пегас“.

— По дяволите! — изруга той. Ръцете му трепереха. — По дяволите!

Дан'ляят се засмя.

— Ще вземе ли място?

— На „Пегас“?

Кимване.

— Значи ще ме пуснете през стените? На полето отвън?

Лисоцидът кимна отново.

— Напише пропуск за Холт.

— Да — възкликна Холт. — Да.

— Име?

— Майкъл Холт.

— Раса?

— Човек.

— Човешки свят?

— Имир.

Настъпи кратка тишина. Дан'ляят седеше, сложил ръце на бюрото, и го гледаше в очите. После изведнъж отвори чекмеджето, извади някакъв стар пергамент, който пукаше при докосване, и отново вдигна пръчицата.

— Име?

Отново минаха през същата процедура.

Дан'ляят приключи с писането и подаде документа на Холт. Листът се люспеше между пръстите му. Холт го стисна внимателно. Нито една от завъртулките не му говореше нещо.

— И това ще ме прекара през стражите? — попита скептично Холт. — На космодрума? При „Пегас“?

Дан'ляят кимна. Холт се обърна и почти побягна към вратата.

— Чака — извика лисицидът.

Холт замръзна, после се завъртя.

— Какво? — процеди през зъби. Едва сдържаше гнева си.

— Техническа подробност.

— Да?

— Пропуск за поле, за да бъде добър, трябва подписан — довърши дан'ляят с озъбена усмивка. — Подписан, да, да, подписан от твой капитан.

Настъпи пълна тишина. Пръстите на Холт мачкаха конвулсивно тънкия лист, на пода падаха сребристи люспи. След това, в един миг и без нито дума, Холт се нахвърли върху лисицида.

Дан'ляят едва успя да изкрюка и Холт го стисна за гърлото. Тънка шестопръста ръка се размаха отчаяно във въздуха. Холт усука ръце и вратлето се скърши. Вече държеше само вързоп отпуснатата червеникава козина.

Остана да стои така дълго, с потръпващи ръце и стиснати зъби. После бавно разтвори пръсти и дан'ляят тупна на стола.

За миг пред погледа на Холт се появи онзи участък от ветроупорната стена.

Той побягна.

„Пегас“ имаше и стандартни двигатели, в случай че скоковото оръдие се повреди, а металните стени на каютата бяха покрити с компютърни монитори. Но в средата бе разположено дан'лайското скоково оръдие — дълъг цилиндър от метализирано стъкло, дебел колкото човешко тяло, монтиран върху инструменталния панел. Цилиндърът бе пълен наполовина с кишава течност, която променяше цвета си внезапно всеки път, когато през контейнера преминаваше енергиен импулс. Около него бяха монтирани седалки за четиримата скоконавти, по две от всяка страна. Холт и Алейна седяха по фланговете, срещу високата руса Ирай и Ян Макдоналд — всеки от тях носеше куха стъклена корона, пълна със същата течност, която се плискаше в скоковия цилиндър.

Зад Холт седеше Карлос Виляреал — при главния пулт, на който излизаше информацията от корабния компютър. Скоковете вече бяха планирани. Капитанът бе решил да видят улишките звезди. И Седрис и Златния Хуул и всичко отвъд него. Може би дори Престър и ядрото.

Първата спирка беше един транзитен пункт на име Сив отдих (очевидно, ако се съдеше по името, и други хора бяха летели нататък преди тях, а и звездата я имаше на картите). Капитанът бе чул някакви разкази за каменен град, по-стар дори от времето.

Когато напуснаха атмосферата, ускорителите замлъкнаха.

— Координатите са въведени в навигационната система — рече Виляреал с глас по-малко уверен от обичайното: процедурата бе нова за всички. — Скок!

Превключиха на дан'лайското скоково оръдие.

Трепкащ с безброй цветове мрак и хиляди въртящи се звезди, а Холт е по средата съвсем сам, но не! Ето я Алейна и още някой и после те всички се присъединяват към хаоса, който се вихри около тях, и огромни сиви вълни се стоварват върху главите им, а лицата им изглеждат оброчени в пламък, те се разтварят и болка болка болка и

сега всички са изгубени и нищо вече няма пространствени очертания и минават векове, хилядолетия, но ето че Холт вижда нещо да пламти и да ги призовава и усеща притегателната сила на ядрото — на ядрото — и за миг във всичко това се мярва Сив отдих и сетне изчезва и по някакъв начин Холт успява да го върне и вика на Алейна и тя също го сграбчва, а после и Макдоналд и Ирай, и го ДЪРПАТ...

Отново седяха около скоковото оръдие и Холт изведнъж почувства остра болка в китката, а когато погледна надолу, откри, че някой му е включил венозна система. Алейна също бе на системи, както и останалите. Нямаше и следа от Виляреал.

Вратата се плъзна встрани и на прага застана Съндърланд, ухилен.

— Слава на Бога! — извика нисичкият навигатор. — От три месеца сте в безсъзнание. Мислех си, че е свършено с вас.

Холт свали стъклената корона от главата си и забеляза, че вътре е останала съвсем малко течност. После видя, че скоковият цилиндър също е празен.

— Три месеца?

Съндърланд потрепери.

— Беше ужасно. Нямаше нищо навън, нищичко, и не можехме да ви събудим. Виляреал трябваше да се преквалифицира на болногледачка. Ако не беше Капитанът, не знам какво щеше да се случи. Добре че успяхте да ни измъкнете от... където и да бяхме.

— Пристигнахме ли? — попита Макдоналд.

Съндърланд заобиколи скоковото оръдие и огледа екраните. На черния фон се виждаше самотно сияещо слънце. Хладна сива сфера изпълваше екрана.

— Сив отдих — обяви Съндърланд. — Направих изчисления. Пристигнахме. Капитанът вече прати сигнал. Тук, изглежда, управляват дан'лаите. Разрешиха да се приземим. Времето също съвпада — три субективни месеца, почти колкото очаквахме.

— А със стандартен двигател? — попита Холт. — Същото пътуване ли щеше да бъде?

— Справихме се дори по-добре, отколкото обещаваха дан'лаите — отвърна Съндърланд. — Сив отдих е на година и половина път от мястото, където бяхме.

Беше прекалено рано и шансът седраните да са в летаргия не бе голям. Но Холт трябваше да рискува. Разби вратата на първата колиба, на която се натъкна, и я плякоса напълно. Прибираше вещите с трескава бързина. Обитателите, за щастие, лежаха неподвижно, свити на топка.

Когато излезе на централната алея, се постара да избягва дан'лаите, сякаш можеше да срещне тъкмо онзи, когото бе убил. Вместо това избра една сергия, зад която стоеше едър сляп линкелар — огромните му очи се въртяха като топки от гной. Въпреки всичко чуждоземецът успя да го измами. Холт замени цялата плячка за прозрачен синкав шлем и напълно годен за употреба лазер. Оръжието го заинтригува, беше досущ като това, което носеше Макдоналд. Но работеше, а това бе всичко, което имаше значение.

Холт тръгна към Западната диафрагма. Когато стигна пустите улички на каменния град, премина в лек тръс.

Съндърланд бе излязъл да работи над поредната карта. Холт взе молив и надраска на гърба на един лист: УБИХ ЛИСИЦОИД. ТРЯБВА ДА СЕ СКРИЯ. ОТИВАМ В КАМЕННИЯ ГРАД. ТАМ ЩЕ СЪМ В БЕЗОПАСНОСТ. После събра всичката останала храна — можеше да му стигне почти за две седмици и дори повече, ако ядеше, колкото да не умре от глад. Прибра я в торбата, метна я на рамо и излезе. Лазерът бе в джоба му, шлемът се поклащаше на ръката му.

Най-близкият тунел бе през няколко пресечки — огромна спирала, която се спускаше надолу от центъра на кръстовището. Холт и Съндърланд неведнъж бяха слизали до първо ниво, докъдето стигаше светлината. Дори тук бе мрачно, задушно и потискащо — мрежата тунели бе дори по-сложна и заплетена от улличките горе. Много от тях извиваха надолу. И разбира се, спиралата продължаваше с нови разклонения и ставаше все по-мрачна с всяка извивка. Никой не слизаше под първо ниво: тези които дръзнаха да го сторят — като Капитана, — не се върнаха. Бяха чували различни истории за това колко надълбоко продължава градът, но нямаше как да проверят достоверността им — инструментите, които бяха взели от „Пегас“, не работеха на тази планета.

Спря на дъното на първата голяма извивка, първото ниво, и си сложи синия шлем. Малко му убиваше на носа, а страните стягаха

неприятно ушите. Очевидно бе изработен за ул-меналейт. Но щеше да свърши работа — имаше отвор около устата, така че можеше да говори и да диша.

Почака малко, за да може шлемът да погълне от телесната му топлина, и скоро след това той започна да излъчва мъждива синкава светлина. Холт продължи надолу по спиралата, към непрогледния мрак.

Извивките се редяха една след друга, като на всяко ниво се появяваха нови разклонения. Холт се опита да запомни броя на нивата. Извън малкия кръг светлина около него имаше само непрогледен мрак, тишина и горещ въздух, който се дишаше много трудно. Но сега вече страхът го пришпорваше и той не забави крачка. На повърхността каменният град бе пуст, но дан'лаите можеха да влязат в него, когато поискат. Само тук долу щеше да е в безопасност. Възнамеряваше да остане в спиралата, стига да не се заблуди и изгуби. Това вероятно се бе случило с Капитана и другите, бяха се отдалечили от спиралата по някой от страничните тунели и бяха умрели от глад, понеже не бяха могли да открият обратния път. Но не и Холт. След две седмици щеше да се качи горе и да вземе още храна от Съндърланд.

Няколко часа вървя покрай извития парапет, покрай безкрайни стени от еднообразен сив камък, озарени в синьо от шлема, покрай хиляди зеещи отвори, зад които започваха тунели настрани, надолу и нагоре, всеки от тях зовящ го с голямата си черна паст. Въздухът ставаше все по-топъл и Холт започна да диша тежко. Около него нямаше нищо друго освен камък, но въпреки това из тунелите се носеше тежка смрад. Той се постара да не й обръща внимание.

След известно време стигна място, където спиралата свършваше — нататък имаше тройно разклонение, три арковидни врати и три тесни стълбища, всяко спускащо се стръмно в различна посока и всяко извито така, че Холт виждаше само на няколко метра навътре. Краката вече го боляха. Той седна, свали си обувките, извади къс сушено месо и го сдъвка.

Заобикаляше го непрогледен мрак и след като стъпките му вече не отекваха в стените, настъпи пълна тишина. Всъщност не съвсем. Той се послуша. Да. Чуваше нещо, съвсем слабо и отдалече. Някакъв тътен. Преглътна месото, наостри слух и след известно време стигна до извода, че звукът идва откъм лявото стълбище.

След като приключи с храната, облиза пръсти, нахлузи обувките, стана, стисна лазера и бавно пое надолу по лявото стълбище, като се стараеше да се движи безшумно.

И тази стълба беше спираловидна, но по-стръмна от централната, без разклонения и много тясна. Едва успяваше да свие на завоите, но поне нямаше опасност да се изгуби.

Звукът продължаваше да се усилва и постепенно Холт осъзна, че не е тътен, а по-скоро вой. После, малко по-късно, се промени отново и отслабна. Сега вече наподобяваше мяучене и лай.

Стълбата направи остър завои и Холт внезапно спря.

Намираще се пред прозореца на странна сграда от сив камък. Отвън се виждаше каменният град. Беше нощ и небето бе покрито с гоблен от звезди. Под него, близо до един осмоъгълен шадраван, шестима дан'лаи бяха заобиколили седран. Смееха се с накъсаните си лаещи гласове, но в тях се долавяше гняв; и удряха със закривените си нокти седрана всеки път, когато се опитваше да помръдне, макар че той се извисяваше над тях. Тъкмо нещастният седран издаваше мяукащите и лаещи звуци. Огромните му виолетови очи сияеха ярко, бойните му челюсти потрепваха нервно.

Единият дан'лай държеше нещо увито в плат. Разгъна го бавно — беше дълъг назъбен нож. След секунда се появи втори и после трети — всички лисицоиди бяха въоръжени. Продължаваха да се смеят. Един от тях се метна на седрана отзад, за миг блесна сребристо острие и Холт видя как от разкъсаната тъкан бликва черна жлъчка и се стича по млечнобялата плът на седрана.

Отекна смразяващ кръвта вик и червеят се извърна с бързина, която дан'лаят, изглежда, не очакваше. Бойните челюсти се впиха в нападателя и го вдигнаха във въздуха, той изпусна ножа и зарита безпомощно. Седранът тракна с челюсти и го разполови. Двете части тупнаха на земята. Но останалите отново затвориха кръга, без да спират да се смеят, ножовете им засвяткаха във въздуха и седранът отново започна да стене. Размаха крайници и втори дан'лай цопна обезглавен във водата, но други двама вече сечаха мятащите се пипала, а трети бе забил ножа си в поклащация се торс. Всички лисицоиди изглеждаха ужасно възбудени. Холт не можеше да чуе седрана от трескавия им лай.

Вдигна лазера, прицели се в най-близкия дан'лай и натисна спусъка. Бликна яростна червена светлина.

Пред прозореца се спусна завеса и скри гледката. Холт се пресегна и я дръпна встрани. Зад нея имаше помещение с нисък таван и десетина тунела, водещи в различни посоки. Нито следа от дан'лаите и седрана. Намираше се далече под града. Единствената светлина бе синкавото сияние на шлема му.

Холт бавно и безшумно доближи центъра на помещението. Половината тунели бяха зазидани. Но от един го лъхна хладен вятър. Той влезе навътре и скоро стигна дълга галерия, пълна с фосфоресцираща червена мъгла, като капки от огън. Помещението се разгръщаше наляво и надясно далече извън полезрението му, имаше висок таван, а тунелът, довел го тук, бе само един от многото. Останалите — различни по размери и очертания — продължаваха на равни интервали покрай стените. Холт пристъпи неуверено в меката червена мъгла, после се обърна и прогори белег на стената на тунела, от който бе дошъл. Навлезе в галерията и тръгна покрай редицата отвори. Мъглата бе гъста и същевременно не пречеше на видимостта и Холт видя, че галерията е съвсем празна. Но не виждаше другия ѝ край и стъпките му не отекваха.

Продължи да крачи още известно време, почти хипнотизиран и забравил за страха си. После, постепенно, от някакъв далечен портал се появи бяла светлина. Холт се затича нататък, но сиянието избледня, преди да е преполовил разстоянието. Въпреки това нещо го влечеше в тази посока.

Входът на тунела бе висока арка, пълна с мрак. Холт влезе вътре, но след няколко крачки спря — пред него имаше врата.

Отвъд арката имаше голяма купчина сняг и гора от железни сиви дръвчета, свързани с крехка паяжина от лед, толкова тънка, че можеше да се строши или разтопи от дъха му. Никакви листа, но между клоните надзъртаха синкави цветчета. Отгоре студено сияеха звездите. А на хоризонта Холт видя да се издига старата порутена Къща с каменните парапети.

Спря за миг, загледан, изпълнен със спомени. Студен вятър полъхна откъм склона и хвърли сняг към вратата. Холт потрепери, обърна се и се върна в галерията с червеникава мъгла.

При мястото, където тунелът излизаше в галерията, го чакаше Съндърланд.

— Майк! — извика той. — Трябва да се върнеш. Имаме нужда от теб, Майк. Не мога да рисувам карти, без да ми носиш храна, а Алейна и Такер... Трябва да се върнеш!

Холт поклати глава. Мъглата се сгъсти, завихри се и обгърна нисичкия Съндърланд, така че се виждаше само силуетът му. Въздухът се проясни, но там вече не стоеше Съндърланд. Това бе съдържателят на Депото. Съществото го гледаше мълчаливо и помръдваше с белите си пипала. Чакаше. Холт също.

В другия край на галерията един от тунелите се озари от светлина. Сетне засияха още два и няколко други по-нататък. Холт се озърташе, а мълчаливите разноцветни вълни бликаха и го заливаха от всички страни — мъждивочервени, синьо-бели, меко жълтеникави.

Съдържателят се завъртя тронаво и пое нататък в галерията. Дипли черна мазнина подскачаха на гърба му при всяка крачка. Мъглата задържаше тежкия му мирис. Холт го последва, приготвил лазера за стрелба.

Таванът се издигаше все по-високо и Холт забеляза, че отворите на тунелите стават по-големи. От един тунел излезе същество, което донякъде приличаше на съдържателя, прекоси галерията и хлътна в отсрещния.

Спряха пред входа на един тунел, овален, два пъти по-висок от Холт. Съдържателят чакаше. Холт, стиснал в ръка лазера, влезе. Озова се пред друг прозорец, а може би екран — от другата страна на кръгъл кристален илюминатор се вихреше и пищеше хаос. А после вихрите започнаха да приемат форма. Ако това въобще можеше да се нарече форма. Четирима дан'лаи седяха около скоково оръдие, нахлузили на главите си корони. Но картината бе доста размазана. Призраци, това бяха призраци, вторични изображения припокриваха основните, но не съвсем, не напълно. И тогава Холт видя трето изображение, после четвърто, пето, те се смесиха и напукаха, сякаш пред него имаше редица от огледала. Дълги редове дан'лаи стояха едни върху други, смесваха се и се смалваха, за да се изгубят напълно в далечината. В синхрон — не, не напълно, защото тук-там някоя от фигурите се държеше съвсем самостоятелно — те свалиха скоковите корони, спогледаха се и се разсмяха. Див, лаещ смях, който продължаваше и

продължаваше, и на Холт му се стори, че в очите им свети безумие. Прегърбени, приведени напред, те приличаха на някакви страховити и зловещи хищници.

Той се обърна и излезе. Отвън, в галерията, съдържателят на Депото го очакваше все така търпеливо. Холт отново го последва.

Сега вече в галерията имаше и други, Холт едва ги различаваше, докато притичваха напред-назад из мъглата. Някои приличаха на съдържателя, други не. Холт зърна един самотен дан'лай, който изглеждаше изгубен и изплашен — непрестанно се блъскаше в стените. Имаше и други същества, наподобяващи донякъде ангели, донякъде огромни мухи, които се носеха безшумно над главите им, и нещо високо, забулено в наметало от трепкащи светлини, както и други, чието присъствие Холт по-скоро долавяше, отколкото виждаше. На няколко пъти видя широконози, с техните ярки кожи в различни оттенъци и високи яки от кост и плът: стъпваха с обичайната си грациозност на четирите си крайника. Видя и животни с мека сивкава козина, влажни очи и странни, сякаш разумни лица.

После му се стори, че забелязва човек — мургав, с високомерна осанка, с корабна униформа и с шапка. Затича се към него, но мъглата го обърка и той скоро го изгуби от поглед. Когато се огледа, съдържателят също беше изчезнал.

Най-близкият тунел беше отворен, като онзи, през който бе дошъл. Малко навътре в него имаше висока планинска площадка, под която се ширеше безводна безжизнена равнина, разполовена от гигантска цепнатина. В центъра на тази пустош се издигаше град с тебеширенобели стени, сградите имаха само прави ъгли. Беше мъртъв, доколкото можеше да се установи, но Холт си помисли, че го познава. НарКармиян често му разказваше как хранганите строели градовете си в раздираните от войни райони между Старата Земя и Покрайнините.

Холт протегна колебливо ръка през рамката на вратата и бързо я дръпна. Зад рамката ръката му попадна в пещ; това не беше екран, също както и преди, когато бе видял картината от Имир.

Върна се в галерията, спря и се опита да обмисли видяното. Галерията продължаваше нататък и из мъглата се движеха същества, каквито не бе виждал никога, смълчани, незабелязващи другите. Капитанът също бе някъде там, той знаеше, както и Виляреал и Сузи Бенет, а може би и други — или... или бяха *дошли* тук като него, а сега

бяха някъде другаде. Може би и те като него бяха видели родните си планети в някой от тунелите и бяха отишли там. Въпросът беше — прекрачиш ли арката, ще можеш ли да се върнеш?

Дан' лаят се появи отново, но този път пълзеше и Холт видя, че е много стар. Начинът, по който се придвижваше, подсказваше, че е съвсем сляп, и въпреки това очите му *виждаха*. После Холт се зае да наблюдава останалите и накрая да ги следва. Мнозина от тях излизаха през вратите и наистина се озоваваха в пейзажите отвъд. А какво имаше там... той видя улишки светове, в цялото им отегчено великолепие, видя бойните кораби на ул-меналейти... видя беззвездната нощ на Тъмна зора, по чиято повърхност се скитаха тъмните мечтатели... и Златния Хуул (истински в края на краищата, въпреки че вече не го вярваше)... и призрачни кораби, които се носеха откъм ядрото, и крикуните от черните светове на Далечния ръкав, както и древните раси, които бяха затворили звездите си в сфери, видя още хиляди светове, за които не бе и мечтал.

Скоро спря да следва мълчаливите пътешественици и започна да обикаля сам, и установи, че гледката отвъд вратата може да се променя. Докато стоеше пред една квадратна врата, зад която се виждаха равнините на ай-Емерел, си спомни за Каин, който наистина бе пътувал много надалече, макар и не достатъчно. Пред него се издигаха емерелските кули и Холт си помисли, че би искал да ги види от по-близо, и изведнъж вратата се отвори към една от тях. После до лакътя му изникна съдържателят, материализира се също толкова внезапно, както в Депото, и Холт надзърна в безликото му лице. Прибра лазера, свали шлема (той бе престанал да свети — защо не го бе забелязал досега?) и пристъпи напред.

Намираше се на балкон, студен вятър го блъсна в лицето, пред него сияеше черен емерелски метал, озарен от оранжевия залез. Кулите се редяха чак до хоризонта и Холт знаеше, че всяка от тях е град на милиони, но оттук бяха само тъмни и високи пилони.

Свят. Светът на Каин. Но се беше променил много от времето, когато Каин го бе видял за последен път, преди повече от двеста години. Интересно как.

Докато се обръщаше, за да се прибере вътре, си обеща, че скоро ще се върне, за да доведе Съндърланд, Алейна и Такер-Рей. За тях вероятно долу бе царство на мрака и страха, но Холт можеше да ги

отведе у дома. Да, можеше и щеше да го направи. Но не сега. Искаше първо да види ай-Емерел, и Старата Земя, и променените хора на Прометей. Да.

Но щеше да се върне. Съвсем скоро.

Времето тече бавно в каменния град, още по-бавно в подземията, където Строителите са изплели мрежа от пространство-време. Но въпреки това тече, неумолимо. Огромните сиви сгради отдавна са рухнали, гъбовидната кула е паднала, пирамидите са се разпаднали на пясък. Няма и следа от улишките ветроупорни стени и нито един кораб не се е приземявал тук от хилядолетия. От ул-меналейтите са останали малцина, те крачат със своята странна неуверена походка, дан'лаите са потънали в анархия след хиляди години на възход, крешите са изчезнали, линкеларите са поробени, а призрачните кораби все така мълчат. Още по-нататък дамушите са отмираща раса, макар че техните фонтани на мъдростта продължават да съществуват и да трупат и разпространяват знания, да очакват въпроси, които вече няма кой да зададе. Нови раси посещават изморените светове, старите узряват и се променят. Нито един човек не е достигнал ядрото.

Слънцето над кръстопътната планета е започнало да потъмнява.

В пустите тунели под руините Холт продължава да крачи от една звезда към друга.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.